

ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

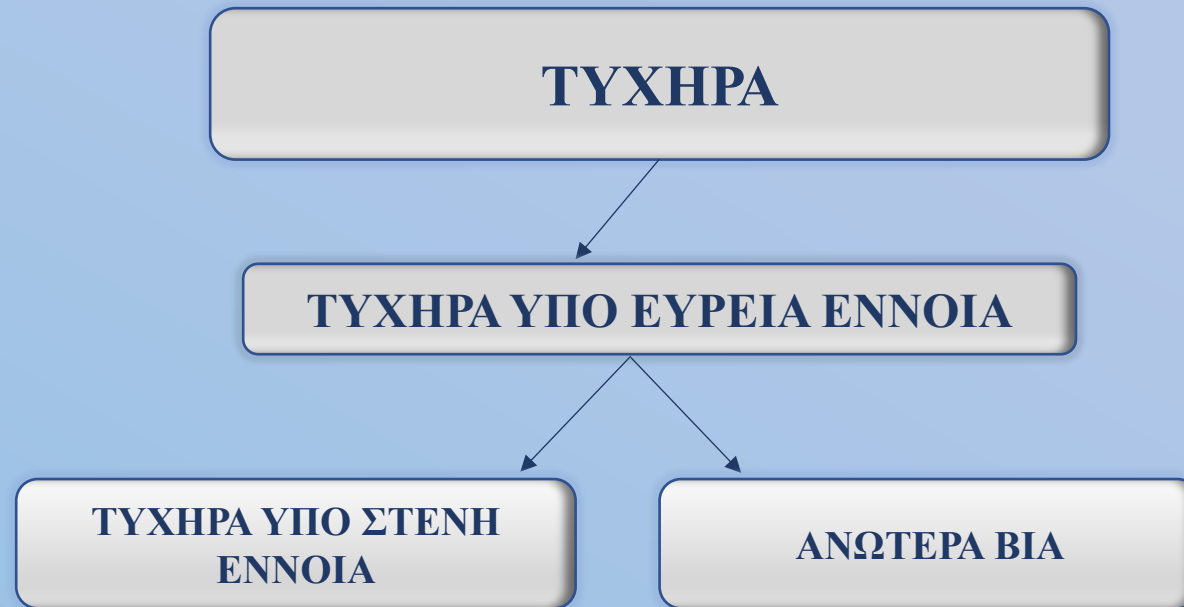
Της Φρειδερίκης Δούμπη

Νοέμβριος 2021

Επιβλέπων καθηγητής: Δημήτριος Γούλας

ΔΟΜΗ

- ❖ **Κεφάλαιο 1^ο:** Η έννοια της ανωτέρας βίας στο πλαίσιο του Αστικού Δικαίου και η διάκρισή της από την έννοια των τυχηρών γεγονότων.
- ❖ **Κεφάλαιο 2^ο:** Η έννοια της ανωτέρας βίας στις εργασιακές σχέσεις (άρθρα 656 και 657 ΑΚ).
- ❖ **Κεφάλαιο 3^ο:** Ο μισθολογικός κίνδυνος σε περίπτωση απεργίας και κατά πόσον η απεργία συνιστά γεγονός ανωτέρας βίας.
- ❖ **Κεφάλαιο 4^ο:** Η καταγγελία της σύμβασης εργασίας για λόγους που ανάγονται σε γεγονότα ανωτέρας βίας.

ΤΥΧΗΡΑ: Είναι τα γεγονότα τα οποία α) δεν μπορούν να αποδοθούν σε υπαιτιότητα (δόλο ή αμέλεια) του ζημιώσαντος, β) δεν προβλέφθηκαν, ούτε μπορούσαν να προβλεφθούν ή να αποφευχθούν από έναν μέσο συνετό και επιμελή άνθρωπο.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ: Περιλαμβάνει τις ακραίες περιπτώσεις εκείνων των περιστατικών, που είναι για τις ανθρώπινες δυνάμεις αδύνατο να αποτραπούν ή τουλάχιστον δυσκολότερα από ό,τι τα λοιπά τυχηρά, δηλαδή τα υπό στενή έννοια, που βρίσκονται πλησιέστερα προς την αμέλεια.

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ: Ανωτέρα βία συνιστά το τυχηρό γεγονός, το οποίο **δεν μπορεί να προβλεφθεί, ούτε να αποτραπεί ακόμη και με τη λήψη μέτρων άκρας επιμέλειας και σύνεσης** από τον ίδιο τον οφειλέτη. Καταλαμβάνει γεγονότα τόσο «εσωτερικά», αφορούν δηλαδή τον ευρύτερο κύκλο της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη, όσο και «εξωτερικά», γεγονότα δηλαδή ξένα προς αυτήν.

π.χ. Αιφνίδια ασθένεια οφειλέτη, η πράξη αρχής που επιβάλλει στον οφειλέτη ορισμένη συμπεριφορά κτλ.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ: Ανωτέρα βία συνιστά ένα τυχηρό γεγονός το οποίο είναι **μεν απρόβλεπτο και αναπότρεπτο** έστω και με εξαιρετική επιμέλεια, είναι όμως «ξένο» προς τον κύκλο δραστηριοτήτων και ελέγχου του οφειλέτη.

π.χ. Σεισμός, πόλεμος, ασυνήθιστη πλημμύρα, ναύαγιο, πραξικόπημα, απεργία υπαλλήλων άλλης συνεργαζόμενης επιχείρησης κτλ.

656 ΑΚ

i. Εισαγωγή εξαίρεσης από την αρχή της υπαιτιότητας.

ii. Επέκταση της ευθύνης και για τα τυχηρά εν στενή εννοία, αποκλείοντας κάθε περιστατικό ανωτέρας βίας.

iii. Διάσπαση της στενής ανταλλακτικής σχέσης μεταξύ μισθού και παρεχόμενης εργασίας – «χωρίς εργασία κανένας μισθός».

iv. Ο εργαζόμενος προστατεύεται όταν:

α) Ο εργοδότης δεν θέλει να αποδεχτεί την εργασία του (υπαιτιότητα).

β) Ο εργοδότης δεν μπορεί να αποδεχτεί την εργασία του εξαιτίας τυχαίων γεγονότων που αφορούν τον ίδιο ή την επιχείρησή του (κίνδυνος λειτουργίας της εκμετάλλευσης).

Ο εργαζόμενος δεν προστατεύεται όταν η μη αποδοχή της εργασίας του οφείλεται:

α) σε τυχαία γεγονότα που δεν αφορούν τον εργοδότη.

β) σε γεγονότα ανωτέρας βίας.

656 ΑΚ & ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

«...Δικαίωμα να απαιτήσει το μισθό έχει ο εργαζόμενος και στην περίπτωση που η αποδοχή της εργασίας είναι αδύνατη από λόγους που αφορούν στον εργοδότη και δεν οφείλονται σε ανώτερη βία...»

ΤΙ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

- Σεισμός
- Πόλεμος
- Μεγάλης έκτασης πυρκαγιά
- Σφοδρές κατακλυσμιαίες βροχοπτώσεις
- Σφοδρές και ασυνήθιστης έντασης χιονοπτώσεις
- Κλείσιμο της επιχείρησης με πράξη διοικητικής αρχής όταν δεν οφείλεται σε παραβάσεις του εργοδότη
- Κατάληψη των εθνικών οδών, με αποτέλεσμα την αποκοπή της οδικής συγκοινωνίας μεταξύ των διαφόρων σημείων της Ελλάδας
- Έξωση του εργοδότη
- (Covid-19)

ΤΙ ΔΕΝ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

- Κακή οικονομική κατάσταση του εργοδότη
- Σφράγιση του καταστήματος από την αρμόδια Αρχή λόγω έλλειψης άδειας λειτουργίας
- Πτώχευση του εργοδότη
- Θέση της επιχείρησης σε ειδική εκκαθάριση
- Βλάβη των μηχανών
- Έλλειψη πρώτων υλών
- Συνήθεις μεταβολές των καιρικών συνθηκών

657 ΑΚ & ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Χωρεί εφαρμογή της διάταξης 657 ΑΚ όταν η αδυναμία αποδοχής της εργασίας από τον εργοδότη οφείλεται σε γεγονός **ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ**;

ΚΡΑΤΟΥΣΑ ΑΠΟΨΗ

- Χωρεί.
- Ο εργοδότης **ΔΕΝ ΑΠΑΛΛΑΣΕΤΑΙ** από την καταβολή μισθού.
Η υποχρέωση του **ΑΝΑΒΙΩΝΕΙ** με την παράλληλη συνδρομή των όρων του άρθρου 657 ΑΚ.

ΜΕΙΟΨΗΦΟΥΣΑ ΑΠΟΨΗ

- Δεν χωρεί.
- Ο εργοδότης **ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ** από την καταβολή μισθού.

ΑΠΕΡΓΙΑ

**ΑΠΕΡΓΙΑ &
ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟΣ
ΚΙΝΔΥΝΟΣ**

Οι απεργούντες εργαζόμενοι δεν έχουν αξίωση για μισθό
«χωρίς εργασία κανένας μισθός»

Οι μη απεργούντες εργαζόμενοι έχουν αξίωση για μισθό – ο εργοδότης δεν δικαιούται να αποκρούσει την εργασία.

Ποιος φέρει όμως τον μισθολογικό κίνδυνο όταν, λόγω της απεργίας, καθίσταται ΑΔΥΝΑΤΗ η αποδοχή της εργασίας των μη απεργών;

1^Η ΑΠΟΨΗ: ΟΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ

• Ο εργοδότης δεν προβαίνει σε μια εξατομικευμένη θεώρηση, σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης του κάθε εργαζόμενου ξεχωριστά. Εάν δεν δύναται να αποδεχτεί την εργασία των μη απεργών, ΔΕΝ ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΟΥ.

2^Η ΑΠΟΨΗ: Ο ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ

• Η απεργία εντάσσεται στους συνήθεις επαγγελματικούς κινδύνους του εργοδότη. Εάν δεν δύναται να αποδεχτεί την εργασία των μη απεργών, ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΟΥ.

3^Η ΑΠΟΨΗ

• Επίλυση του ζητήματος στο πλαίσιο συλλογικού εργατικού δικαίου. Ο εργοδότης ΔΕΝ ΥΠΟΧΡΕΟΥΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΜΙΣΘΟΥ στα μέλη της συνδικαλιστικής οργάνωσης που κήρυξε την απεργία, ακόμη και αν διαφώνησαν με την λήψη της εν λόγω απόφασης.

Συνιστά η απεργία (μερική ή απεργία σε τρίτη επιχείρηση) γεγονός ανωτέρας βίας;

1^Η ΑΠΟΨΗ

Η απεργία ΣΥΝΙΣΤΑ
γεγονός ανωτέρας βίας.

ΌΤΑΝ:

- α) Ακινητοποίηση ολόκληρης της επιχείρησης.
- β) Κατάληψη χώρων εργασίας.
- γ) Αποδέκτης των αιτημάτων είναι το κράτος ή τρίτος, όχι ο εργοδότης.
- δ) Οικονομική καταστροφή του εργοδότη.

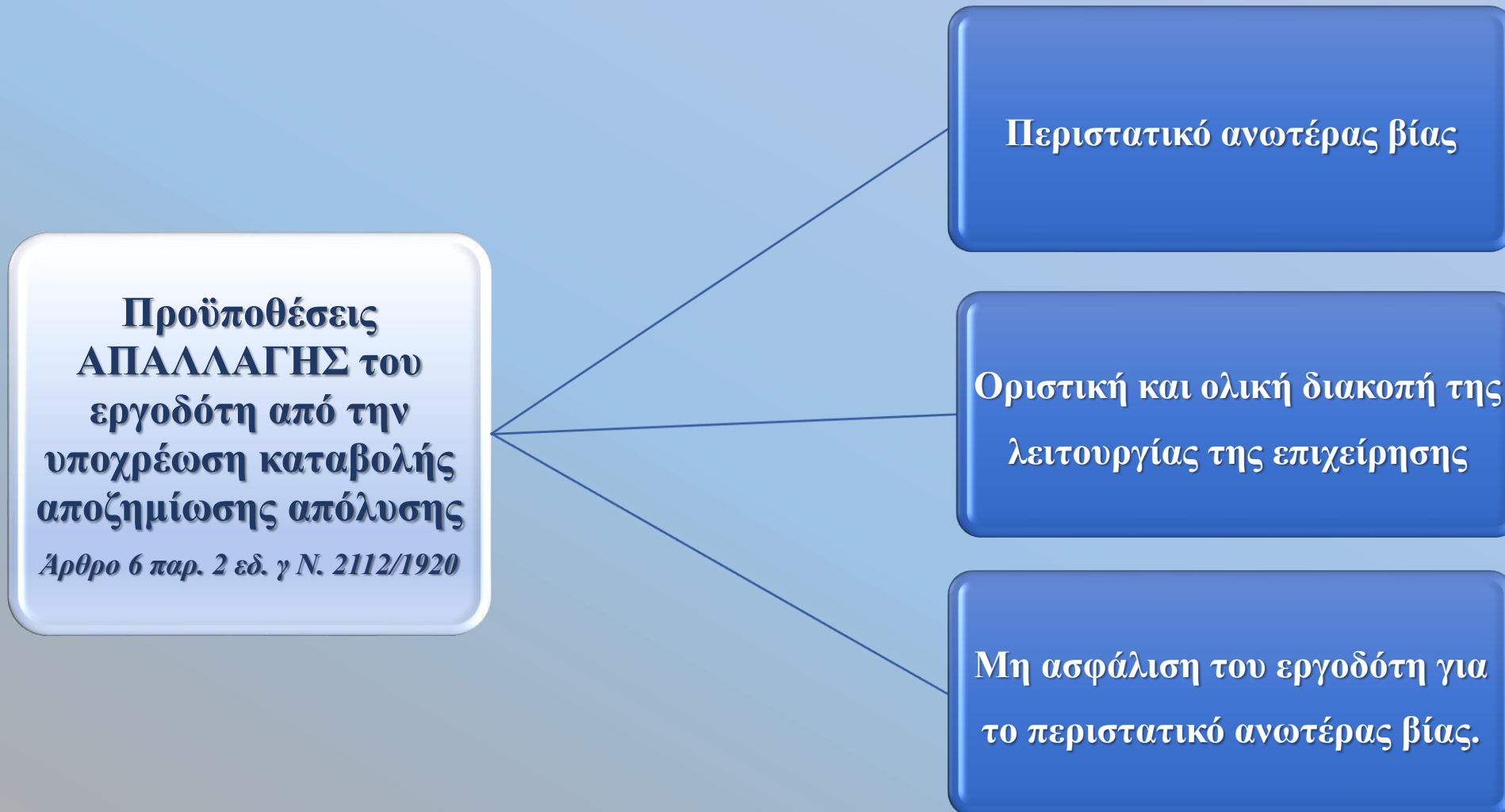
2^Η ΑΠΟΨΗ

Η απεργία ΔΕΝ ΣΥΝΙΣΤΑ
γεγονός ανωτέρας βίας.

Η απεργία δεν συνιστά
αντικειμενικά
ΑΝΥΠΕΡΒΛΗΤΟ,
ΑΚΑΤΑΜΑΧΗΤΟ και
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ γεγονός.

Συνταγματικά
κατοχυρωμένο δικαίωμα,
σύνηθες σε μια
δημοκρατικά οργανωμένη
κοινωνία.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

• ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ ΑΝΩΤΕΡΑΣ ΒΙΑΣ

• ΤΙ ΔΕΝ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

- Κακή οικονομική κατάσταση εργοδότη.
- η έλλειψη πρώτων υλών ή εμπορευμάτων της επιχείρησης,
- η ανάκληση της άδειας λειτουργίας της κλινικής,
- ο θάνατος του εργοδότη, ως φορέα της επιχείρησης, ακόμη και αν οι κληρονόμοι δεν είναι σε θέση να συνεχίσουν τη λειτουργία της λόγω έλλειψης προσόντων ή ανηλικότητας,
- η διακοπή των εργασιών της επιχείρησης σε έναν τόπο, εφόσον συνεχίζονται σε άλλον τόπο,
- η διάλυση της επιχείρησης,
- η μη ανανέωση σύμβασης με μοναδικό πελάτη της επιχείρησης,
- πτώχευσης ή ειδική εκκαθάριση επιχείρησης,
- η εκπλειστηρίαση κτιριακών εγκαταστάσεων ή μηχανημάτων.

• ΤΙ ΣΥΝΙΣΤΑ ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

- Δια νόμου απαγόρευση του αντικειμένου της δραστηριότητας της επιχείρησης.
- Ανάκληση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης.
- Αιφνίδια βαριά ασθένεια του εργοδότη.
- Σοβαρές ζημιές στο ακίνητο λόγω σεισμικής δόνησης.
- Καταστροφής των εγκαταστάσεων εξαιτίας πυρκαγιάς,
- Αποβολή από το μίσθιο (κατεδάφιση, ιδιόχρηση).

• ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

- Οριστική: Παύση των κυριότερων εργασιών της επιχείρησης – αναίρεση της ταυτότητάς της.
- Ολική: Διακοπή της λειτουργίας του συνόλου της επιχείρησης (νομολογία + κρατούσα θεωρία).

• ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

- Ασφάλιση εργοδότη για το επίμαχο περιστατικό = υποχρέωση καταβολής στον εργαζόμενο 2/3 αποζημίωσης απόλυσης.
- Μη ασφάλιση εργοδότη για το επίμαχο περιστατικό = ο εργοδότης **ΑΠΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ** από την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης απόλυσης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σημασία μισθού για τον εργαζόμενο και την οικογένεια του. Αντίληψη της σημασίας του και από τα Ελληνικά Δικαστήρια.

Εύλογη η μέχρι στιγμής άποψη ότι ο Covid- 19 συνιστά γεγονός ανωτέρας βίας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

